

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÒ

IES LLOIXA

Avgda Comtat de Fabraquer,
1 - 03550 - Sant Joan 'Alacant
Tel. 965656396 Fax 965656551
<http://www.ieslloixa.com>
03010429@centres.cult.gva.es

PLA DE CONVIVÈNCIA DE L'IES LLOIXA

Aprovat pel Consell Escolar amb data 22/12/2010

REFERENTS LEGALS

Vincles a la normativa bàsica que afecta la convivència:

[DOCV 09/04/2008] Decret 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis.

[DOCV 15/01/2008] Decret 2/2008, d'11 de gener, del Consell, pel qual es modifica el Decret 233/2004, de 22 d'octubre, pel qual es va crear l'Observatori per a la Convivència Escolar en els Centres de la Comunitat Valenciana, adaptant-lo a la nova estructura del Consell.

[DOCV 28/09/2007] Orde de 12 de setembre de 2007, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència en els centres escolars de la Comunitat Valenciana (PREVI).

[DOCV 10/05/2006] Orde de 31 de març de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula el pla de convivència dels centres docents.

[DOCV 09/12/2005] Orde de 25 de novembre de 2005 per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de Prevenció de la Violència i Promoció de la Convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana (PREVI).

[DOCV 27/10/2004] Decret 233/2004, de 22 d'octubre, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea l'Observatori per a la Convivència Escolar en els centres de la Comunitat Valenciana.

INTRODUCCIÓ

El conflicte és inherent a les relacions humanes. Per això és necessari previndre-ho quan siga possible i, además, disposar dels mitjans per a canalitzar-ho correctament quan es produïska a fi de resoldre-ho constructivament, buscant sempre complir el nostre objectiu: la formació i educació del nostre alumnat.

Educar per a la convivència vol dir educar per conèixer-se i per conèixer, per interactuar positivament amb els altres i amb l'entorn.

L' Ordre de 31 de març de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, regula l'elaboració i el desenvolupament del Pla de Convivència dels centres docents que impartisquen ensenyaments de règim general no universitari.

Indica l'Ordre que els centres docents fomentaran la convivència entre els membres de la comunitat educativa a través dels plans integrals d' actuació que preveuen la prevenció de les situacions conflictives, la resolució pacífica dels conflictes que puguen produir-se i, en el seu cas, el tractament i la rehabilitació de l'alumnat el comportament del qual supose un desajustament respecte a les normes de convivència del centre.

El Pla de Convivència com a part del Projecte Educatiu del Centre es realitzarà, en el cas dels IES, pel equip directiu que coordinarà l'elaboració i es responsabilitzarà de la seua redacció, d'acord amb les directrius establides pel Consell Escolar i amb les propostes realitzades pel Claustre de professors, l'Associació de Pares-Mares d'alumnat i el Consell de Del·legats d'alumnes.

Pel que fa al seu desenvolupament, el Pla de Convivència és responsabilitat de tots els membres de la comunitat educativa en l'àmbit de les seues competències i es desenvoluparà sota la coordinació del/de la Cap d'Estudis, en totes les àrees i matèries del currículum i s'atendrà la convivència escolar i la resolució pacífica de conflictes en el temps de tutoria.

El/la professor/a de Psicologia i Pedagogia¹ destinat/-ada al centre assessorarà el Director en l'exercici de les seues competències, la Cap d'Estudis en la coordinació del desenvolupament del pla i els equips docents.

És per açò que l'apartat 2 de l'article segon de l'Ordre abans esmentada especifica que el Pla ha de contemplar almenys els tres aspectes següents:

- a) Procediment d'actuació orientat a la prevenció i a aconseguir un clima adequat al centre.
- b) Model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions de conducta que dificulten lleument la convivència escolar.
- c) Model d'actuació davant de situacions de possible acaçament escolar.

1. SITUACIÓ ACTUAL DE LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE

El clima del centre és positiu i el sistema de relacions, tant dins dels diferents sectors de la Comunitat educativa (professors-alumnes, professors-PAS, PAS-alumnes i tots amb les famílies), és normalment correcte i respectuós.

El professorat en la seua majoria manifesten que el comportament dels nostres alumnes és, habitualment, bo i respectuós i que el problema que presenten els i les alumnes que no saben comportar-se sol ser a causa de problemes socials o personals.

Quant als alumnes que solen donar problemes de convivència, a partir de la informació de què disposem, podem assenyalar que, bàsicament, es redueixen a:

1. Alumnes que no deixen donar classe amb normalitat: interrupcions contínues, alteració de l'ordre habitual, ...
2. Alumnes que no reconeixen l'autoritat dels professors i/o manquen de les normes més bàsiques de convivència: respecte, tolerància, acceptació de normes, ...
3. Alumnes que mostren conductes disruptives constants però de *baixa intensitat* (no arriben a paraitzar la classe però la tallen contínuament).

Normalment els dos primers tipus de comportament es manifesten junts (solen protagonitzar-los els mateixos alumnes).

Aquests comportaments s'intenten previndre des del Pla d'Acció Tutorial, es treballen reforçant la coordinació interna i la col·laboració amb les famílies i les institucions externes i es corregeixen normalment amb el diàleg, i amb l'aplicació de les correccions que el Reglament de Règim Intern contempla per a aquests casos.

2. OBJECTIUS

- I. Crear les condicions per a aconseguir un bon clima de convivència en el centre.
- II. Augmentar el rendiment acadèmic dels nostres alumnes, potenciant l'esforç i el valor del coneixement.

¹ Ara, d'Orientació Educativa segons el RD 1834/2008.

- III. Fomentar la formació del professorat en:
 1. Tècniques de resolució pacífica de conflictes i en gestió de la convivència.
 2. Ús de les noves tecnologies i les seues aplicacions a l'aula.
- IV. Fomentar la participació de l'alumnat en l'organització i funcionament del centre.
- V. Fomentar la participació de les famílies dels alumnes en l'organització i funcionament del centre.
- VI. Fomentar l'educació en valors, el respecte a la diferència, la tolerància, etc. entre el nostre alumnat.

Per a aconseguir aquests objectius s'han seleccionat les següents línies d'actuació:

Prevenió i obtenció d'un clima adequat al centre

1. Dinamitzar el Consell de Delegats.
 - Escoltar les propostes i/o suggeriments de l'alumnat obtingudes mitjançant Assamblees de classe.
 - Reforçar la pràctica de l'Acció Tutorial en relació a l'elecció de delegats: activitats que pretenen obtenir el perfil desitjable en un delegat.
 - Proposar-los, des de la direcció, temes en què ens interessa especialment la seua opinió/participació/implicació: activitats extraescolars, alumnes observadors de la convivència, alumnes mediadors, etc.
 - Participació dels representants dels alumnes en les Juntes de avaluació trimestral.
 - Canal de comunicació amb el Consell Escolar.
2. Organitzar un Concurs (per grups) per la Convivència.
3. Continuar sol·licitant dins del PROA, el Programa d'Acompanyament Escolar.
4. Intensificar la coordinació entre els col·legis adscrits i l'institut per tal que el pas de primària a secundària siga el més suau possible.
5. Organitzar cursos de formació i/o grups de treball entre el professorat del claustre, per a formar-nos en: estratègies i tècniques de control i gestió de la classe, resolució pacífica de conflictes i acció tutorial i per a familiaritzar-nos en l'ús de les noves tecnologies i incorporar-les al nostre treball d'aula.
6. Crear canals de comunicació ràpids i segurs entre alumnes, professors i equip directiu a l'hora de comunicar incidències, fer suggeriments i/o peticions, denunciar algun fet, etc.
7. Procurar formar un grup "estable" de tutors a l'ESO. Aquest grup de professors s'hauria de comprometre a rebre formació en tècniques de mediació, resolució pacífica dels conflictes, habilitats socials, gestió de la convivència i la disciplina a l'aula, etc. Una vegada consolidat el grup, s'encarregaria de formar a la resta de professors del claustre en aqueixes mateixes tècniques.
8. Implantar la figura del Segon Tutor/a (atenció individualitzada): Tutor/a distint al que té el grup a què pertany l'alumne; utilitzaria les seues hores d'atenció individualitzada (més possiblement alguna guàrdia) per atendre a l'alumne i fer-ne el seguiment: entrevistes individuals, reforços, tractament de problemes, etc.
9. Potenciar dins del Pla d'Acció Tutorial: l'Educació en Valors, les Habilitats Socials, el consens de normes per grups... i tots els temes que puguen redundar en la millora del clima de l'aula i del centre.
10. Revisió del RRI per a:
 - Determinar unes normes bàsiques de convivència en el centre i en l'aula que suministren models i exemples de comportaments que la comunitat educativa del centre considere com a correctes i desitjables.
11. Revisar els Projectes Curriculars adequant-los a la normativa i fixant els objectius, continguts i criteris d'avaluació mínims per a ACIS, PDC, PQPI i per a la promoció de curs i etapa.
12. Posar en pràctica els protocols d'actuació i models de transmissió d'informació sobre alumnat amb NEE acordats.

13. Revisar el Sistema de Guàrdies per tal de minimitzar els problemes que es produeixen als patis i als corredors.
14. Augmentar l'oferta d'activitats per als alumnes durant els esplais (a banda de les esportives i la possibilitat d'estudi a la biblioteca).
15. Fomentar l'ús de la pàgina web del centre on qualsevol membre de la comunitat educativa pugua informar-se de tot allò referent a l'organització i funcionament de l'institut i actualitzar periòdicament els seus continguts.
16. Potenciar convenis de col·laboració amb l'Ajuntament per tractar casos d'absentisme, violència de gènere, assetjament escolar, drogodependències...
17. Destinar una dotació econòmica per a la creació d'un "Banc de recursos per a la Convivència".

Models d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions de conducta que dificulten lleument la convivència escolar

En matèria de convivència la millor actuació és la prevenció. El primer i principal lloc on s'ha de practicar és a l'interior de les aules ja que és on es produeixen la majoria dels conflictes del centre. És molt important doncs, que els professors ens dotem d'estratègies i mecanismes de control i gestió de classe per tal d'evitar l'aparició de, si més no, les situacions conflictives més habituals en un aula.

Tanmateix, i a pesar de la prevenció, és inevitable que sorgisquen conflictes i, per tant, hem de preparar-nos per a afrontar-los i resoldre'ls satisfactòriament. En aquest sentit ens seria de gran utilitat tenir en compte els següents

PRINCIPIS BÀSICS DE LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES (en general i en l'àmbit educatiu):

▪ **Els conflictes ...**

... són naturals ... són inevitables ... no es resolen sols ... quan es resolen ens ajuden a créixer com a persones i millora la convivència

▪ **Es resolen millor si ...**

... els protagonistes assumeixen la seua part de responsabilitat ... es diagnostiquen adequadament tots els factors que hi intervenen ... es repara el dany causat i es restableixen les relacions ... totes les parts ixen guanyant alguna cosa ... coneixem estratègies per a afrontar-los millor.

▪ **Resoldre els conflictes suposa ...**

... aprendre a conviure ... evitar que s'enquisten i que esclaten més tard amb major virulència ... modificar les conductes que es consideren inapropiades ... facilitar el clima de centre més adequat per al procés educatiu

Una bona convivència es concreta, no per la desaparició dels conflictes, sinó perquè els que sorgeixen es resolen de forma satisfactòria per a tots: la resolució efectiva i positiva dels conflictes és el que fa més consistents les relacions.

Protocol d'actuació davant de comportaments que alteren el normal desenvolupament de les classes

Aquest protocol està descrit en quatre nivells d'actuació en funció de la persona o persones responsables de la seua aplicació:

1r nivell d'actuació: El professor en l'aula.

El professor ha de mantenir la disciplina dins la seua aula aplicant les estratègies de gestió i control de la classe que crega convenients.

Si així i tot apareixen problemes que no pot resoldre ell mateix, demanarà ajuda al Tutor/a i/o a l'equip directiu. Algunes de les actuacions que es podrien dur a terme, en funció de la problemàtica plantejada, són:

- Consens de normes i imposició de límits per a eixe grup en concret, per part del professor/a, o per la totalitat o part de l'equip docent.
- Injecció de poder, per part de la totalitat o part de l'equip docent o per algun membre de l'equip directiu.
- Establiment de compromisos dels alumnes conflictius (amb la col·laboració de les seues famílies) davant el professor/a i algun membre de l'equip directiu. Se'n faria el seguiment mitjançant reunions setmanals a les quals assistirien professors, alumnes i el membre de l'equip directiu que se'n responsabilitzara. En la primera reunió, els alumnes han d'adquirir el compromís de variar radicalment el seu comportament i es decidiran les conseqüències que per a ells tindria no acomplir-lo.

2n nivell d'actuació: El Tutor/a.

Es posarà en contacte amb la família de l'alumne per demanar-los la seua col·laboració. Els explicarà la problemàtica que genera el seu fill/a en el centre i les mesures que s'han intentat ja amb ell/a. Se'ls deixarà clar que el centre no pot consentir que l'actitud del seu fill/a continue, apel·lant, entre altres coses, al dret de la resta de companys a rebre una educació de qualitat i a la nostra obligació com a treballadors de garantir les condicions perquè així siga (presentar el problema d'aquesta manera permet despersonalitzar el conflicte davant els pares i evitar així moltes discussions inútils). La finalitat més important d'aquesta reunió és arribar a un compromís entre els pares i el centre que obligue al seu fill/a a canviar d'actitud pactant per davant les conseqüències que per a ell/a tindria no fer-ho.

3r nivell d'actuació: L'Equip Directiu.

L'actuació seria semblant a la del Tutor: reunió amb els pares i l'alumne. Advertir de les conseqüències que tindria per al seu fill/a continuar amb eixa actitud: mesures disciplinàries, derivació a institucions externes, etc. Aquestes decisions es prendrien a la Comissió de Convivència del centre.

4t nivell d'actuació: Petició d'ajuda a Institucions Externes.

Depenent de la problemàtica concreta de l'alumne, i com a últim recurs, una vegada comprovat que la problemàtica que envolta a l'alumne transcendeix l'àmbit escolar, derivariem el cas als Serveis Socials de l'Ajuntament, al Servei d'Atenció a la Família -SAF- de la Diputació d'Alacant, a l'USMIJ², i/o a la Policia Local. Arribat el cas, s'adjuntarà a la sol·licitud d'intervenció externa un informe on apareixeran totes aquelles circumstàncies que justifiquen dita petició: situació acadèmica i problemàtica concreta de l'alumne, mesures educatives i disciplinàries assajades, comunicacions a la família, resposta i implicació de la família davant els requeriments del centre, etc. Una còpia de la sol·licitud romandrà al centre per a que hi quede constància.

Aquestes actuacions s'aplicaran paral·lelament al procediment disciplinari que tinga aprovat el centre.

² Unitat de Salut Infanto -Juvenil d'El Cabo o de Sant Vicent del Raspeig.

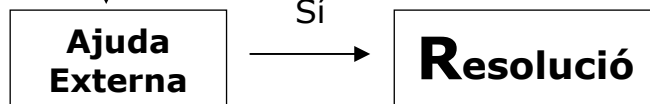

ESQUEMA DEL PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT DE COMPORTAMENTS QUE ALTEREN EL NORMAL DESENVOLUPAMENT DE LES CLASSES

PRIMER NIVELL D'ACTUACIÓ:

No

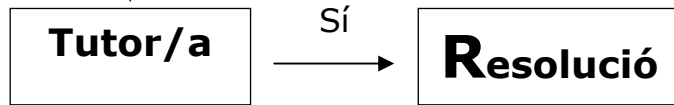

Sí

No

SEGON NIVELL D'ACTUACIÓ:

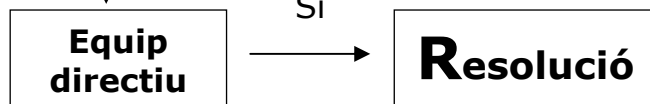

Sí

No

TERCER NIVELL D'ACTUACIÓ:

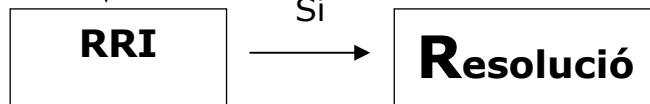

Sí

No

Sí

No

QUART NIVELL D'ACTUACIÓ:

En primer lloc cal determinar clarament quines conductes es consideren assetjament o acaçament escolar per diferenciar-les de les altres conductes agressives esporàdiques que també es donen al medi escolar.

Per poder considerar un comportament com assetjament escolar s'han de donar simultàniament els tres aspectes següents:

1. Han d'existir una víctima (objecte de les agressions) i un agressor o grup d'agressors (actor/s de les agressions).
2. Ha d'existir un desequilibri palés entre víctima i agressor/s: no hi ha equilibri quant a possibilitats de defensa, ni equilibri físic, ni social o psicològic. És una situació desigual i d'indefensió per part de la víctima o una situació d'abús de poder per part del/dels agressor/s.
3. L'acció agressiva ha de ser repetida, s'ha de donar durant un període llarg de temps i de forma recurrent (no esporàdica). L'agressió esdevé així un "dolor" no sols en el moment de la consumació sinó de forma latent i sostinguda ja que crea en la víctima l'expectativa de ser blanc de nous atacs.

Els principals tipus de maltractament que podem considerar solen classificar-se en:

- **Físic:** Empentes, cops de peu, cops de puny, agressions amb objectes, ...
- **Verbal:** Sol ser la més habitual: insults i malnoms principalment. També són freqüents els menyspreus en públic o l'estar remarcant i fent palés de forma constant i reiterada un defecte físic o la falta d'habilitat per fer algun tipus d'acció o activitat (jugar a futbol, ballar, ...)
- **Psicològic:** Són accions encaminades a minvar l'autoestima de l'individu i fomentar en ell una sensació d'inseguretat i temor. Aquest component està en totes les formes de maltractament. Són típiques les amenaces, intimidacions, coaccions, extorsions, xantatges, robatoris, deteriorament de pertinences, ...
- **Social:** Pretén aïllar la víctima del grup. Les accions més típiques són fer el buit, marginació social, xenofòbia, estendre falsos rumors sobre una o diverses persones (de boca en boca o bé per internet i/o missatges telefònics o correus electrònics), ...

Què fer quan es té coneixement d'un possible de cas d'assetjament escolar?

1. Comunicar dita situació al Tutor/a, l'Orientadora i a qualsevol membre de l'equip directiu, per escrit (utilitzant el model que hi tindran a la seua disposició a Consergeria o verbalment sol·licitant una entrevista prèvia. Constitució immediata d'un Equip de Valoració que estarà format, com a mínim, pel Director/a, l'Orientadora i el/la Tutor/a de la víctima i de l'agressor (si hi ha més d'un, el que siga considerat com a agressor principal). Si en aquesta primera valoració s'estimara que pot córrer perill la integritat física de la víctima s'adoptaria amb caràcter preventiu alguna de les mesures següents: petició de protecció a la Policia Local, avís telefònic als pares perquè vinguen a arreplegar al seu/a fill/a o acompanyar la víctima al seu domicili.
2. Verificar la situació denunciada. S'arreplegaran els testimonis dels possibles observadors dels fets, d'alguns dels seus professors, d'alguns companys de classe i dels seus amics, principalment.
3. En cas de confirmar-se la situació d'assetjament s'aplicarà el Mètode Pikas.

3.SEGUIMENT, AVALUACIÓ I REVISIÓ DEL PLA

La Comissió de Convivència es reunirà, almenys una vegada al trimestre, per a analitzar les incidències hagudes, les actuacions realitzades i els resultats obtinguts en relació amb l'aplicació del Pla de Convivència i elaborarà un informe que elevarà al Consell Escolar.

En finalitzar el curs escolar s'elaborarà un informe anual que avaluarà el conjunt de mesures previstes i aplicades per a millorar la convivència en el centre. Per a esta finalitat, l'equip

directiu facilitarà per a la seua anàlisi al Consell Escolar, informació relativa a l'aplicació del Pla de Convivència, així com les normes de convivència, en els aspectes següents:

- Activitats realitzades.
- Formació relacionada amb la convivència.
- Recursos utilitzats.
- Correccions imposades relatives a les conductes contràries i greument perjudicials per a la convivència; tipologia de les conductes corregides i mesures educatives aplicades; casos d'assetjament escolar detectats i seguiment dels mateixos, etc.

El Consell Escolar elaborarà, a partir de la informació facilitada per l'equip directiu, l'informe anual de convivència que incorporarà l'avaluació del Pla de Convivència escolar i els resultats de l'aplicació de les normes de convivència. Este informe arreglarà, almenys, els apartats següents:

- Nivell de consecució dels objectius.
- Grau de participació dels diferents components de la comunitat educativa.
- Anàlisi dels problemes detectats.
- Valoració de resultats.
- Propostes de millora en relació amb convivència.

L'informe anual de convivència del centre s'incorporarà a la Memòria anual.

4. ACTIVITATS PREVISTES

Amb la finalitat d'ajudar a aconseguir les metes proposades i amb caràcter general s'intentarà realitzar cada curs escolar les següents activitats, sense excloure altres relacionades amb aquests aspectes que quedaran descrites en la Programació General Anual de cada curs escolar:

Activitat 1: Debat i discussió al principi de curs sobre el Pla de Convivència i les Normes de Convivència amb els pares i alumnes. Consensuar amb l'alumnat estes Normes de funcionament.

Responsable: Equip Directiu, Tutors/es amb la col·laboració del Departament d'Orientació.

Recursos: Material imprés, concretant el més essencial del Pla i de les Normes de Convivència.

Metodologia: Activa i participativa. Xarrada i debat amb els pares.

Temporalització: Durant el primer trimestre es dedicarà 1 sessió amb pares i 1 o 2 sessions de tutoria amb els alumnes.

Activitat 2: Fomentar un clima de classe adequat des dels primers dies per a mantenir-lo durant tot el curs, per tot el professorat.

Responsables: Tots els professors en general i els professors del grup en particular.

Recursos: Normes de convivència del R.R.I.

Metodologia: S'estableixen de forma inequívoca, en les primeres setmanes del curs, els límits que separen les conductes acceptables de les que no ho són per mitjà d'un procés on el professor procura recordar les normes i les aplica de forma immediata, evitant que els alumnes més problemàtics assagen conductes que no són acceptables.

Es demanarà al primer Claustre de Professors, que tot el professorat pose especial èmfasi a recordar i debatre les normes de convivència quan l'ocasió es presente i a corregir fermament les conductes que, per la seua freqüència o impacte sobre la classe, afecten decisivament el desenvolupament del treball escolar.

Temporalització: Principalment el primer mes del curs, però també al llarg de tot el curs.

Activitat 3: Actuació coherent de tot el professorat en matèria de convivència per a evitar ambigüitats i contradiccions que puguen confondre l'alumnat i propiciar diferents

comportaments segons el professor present.

Responsables: Tot el professorat.

Recursos: Pla de convivència i Normes de Convivència del R.R.I.

Metodologia: en els Claustres, reunions de equips docents, reunions de Tutors/es...es debatrà sobre la conveniència d'unificar criteris d'actuació per a reforçar les conductes dels alumnes. Quan els alumnes protagonitzen comportaments contraris a les normes de convivència, el professor actuarà ajustant-se a les mesures previstes en el R.R.I.

Temporalització: Tot el curs.

Activitat 4: Assemblees de classe per a analitzar la marxa de la convivència en cada grup.

Responsables: Tutors, Departament d'Orientació i Direcció d'Estudis.

Recursos: Qüestionari sobre convivència i posterior dinàmica de grups.

Metodologia: El Tutor/a aplica un Qüestionari sobre convivència als seus alumnes a fi que cada un hi reflexione sobre els ítems inclosos. Una vegada que les alumnes han contestat el qüestionari, es realitza una dinàmica sobre els temes que afecten la classe. Es trauen conclusions i s'acorden mesures de millora. El Tutor porta les conclusions i les propostes de millora a la Junta d'Avaluació perquè els professors del grup les coneguen i puguen contribuir a millorar el clima de la classe.

Temporalització: en l'última sessió de tutoria prèvia a la Junta d'avaluació i en la Junta d'Avaluació trimestral. Reunió del Cap d'Estudis i l'Orientadora amb els Tutors/es.

Activitat 5: Celebració del "Dia de la Pau i la No Violència.

Responsables: Equip Directiu, comissió de convivència, Departament d'Orientació, Tutors i tots els professors que ho desitgen.

Recursos: Normes de convivència. Documents escrits i audiovisuals que parlen de la pau i de la no-violència.

Metodologia: L'Equip Directiu i la Comissió de Convivència amb suficient antelació recorden que el dia 30 de gener se celebra el "Dia escolar de la no violència i de la pau, i animen a tot el professorat perquè a classe recorden la data als seus alumnes i si els és possible realitzen alguna activitat relacionada amb aquesta efemèride: lectures, visionat de pel·lícules i documentals, debats, composicions escrites, plàstiques, musicals... Aquelles produccions que es consideren adequades com murals i altres creacions plàstiques, podran exposar-se en els llocs habituals.

Temporalització: 2a quinzena del mes de gener i 30 de gener.

Activitat 6: Sensibilització i prevenció contra el maltractament entre iguals.

Responsables: Tutors, Departament d'Orientació i Direcció d'Estudis.

Recursos: Activitats de sensibilització contra el maltractament entre iguals (Jordi Collell, Pantallas amigas.).

Metodologia: L'Orientadora i la Cap d'Estudis informen del que es pretén que es faça en les tutories perquè els alumnes coneguen i se sensibilitzen contra el maltractament entre iguals, posant a la seua disposició el material necessari. Els tutors organitzen en els seus grups respectius sessions que informen dels conceptes bàsics sobre el maltractament entre iguals, estudis de casos i el que caldria fer en el cas de ser víctimes, agressors o espectadors d'aquest tipus de maltractament.

Temporalització: almenys dos sessions de tutoria en cada grup d'alumnes.

Activitat 7: Tractar el tema de la igualtat de gènere, fent especial atenció al 25 de novembre.

Responsables: Tutors, Departament d'Orientació i Direcció d'Estudis.

Recursos: Material recopilat sobre el tema. Activitats elaborades.

Metodologia: Se seleccionaran un nombre suficient d'activitats perquè els diferents grups d'alumnes puguen realitzar-les en les tutories.

Temporalització: almenys dos sessions de tutoria en cada grup d'alumnes.

Activitat 8: Creació de l'equip de mediació.

Responsables: Equip Directiu, professors que componen el grup de treball i resta del claustre.

Recursos: Material imprés amb els aspectos bàsics del Pla i de les Normes de Convivència.

Metodologia: Implementació del programa. Objectius i mecànica de la mediació.

Temporalització: tot el curs.

Amb totes aquestes activitats el que pretenem és millorar la convivència en el centre i assegurar relacions respectuoses entre tots els membres de la comunitat educativa així com superar les pràctiques discriminatòries i reforçar la tolerància zero front al assetjament escolar.

Volem que l'alumnat aprenja a desenvolupar-se mitjançant regles de col·laboració i resolent els conflictes de manera justa, formativa i constructiva. Una convivència escolar així entesa, anticipa una social adaptada, compromesa en valors positius i plena.

Per a aconseguir una bona convivència en el centre partirem del Primer article de la Declaració Universal de Drets Humans: **"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets i, dotats com estan de raó i consciència, han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres"**.

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÒ

IES LLOIXA

Avgda Comtat de Fabraquer,
1 - 03550 - Sant Joan 'Alacant
Tel. 965656396 Fax 965656551
<http://www.ieslloixa.com>
03010429@centres.cult.gva.es

ANNEXES

Annex I: Reglament de Règim Interior de l'IES Lloixa

1. Marco legal y objetivos

El Reglamento de Régimen Interior de los Institutos de Educación Secundaria de la Comunidad Valenciana viene regulado por el artículo 12 del decreto 39/2008 de 4 de abril (Dogv 5378) sobre convivencia y derechos y deberes de la comunidad escolar.

Los objetivos, principios generales, garantías y procedimientos del presente Reglamento serán los dispuestos en tal disposición, con las concreciones que específicamente se realizan en los siguientes apartados.

El objetivo general, y última razón de ser, del presente Reglamento es la:

Consecución de una situación de convivencia en el Instituto que permita el ejercicio efectivo de los derechos y deberes de todos los miembros de la comunidad escolar (Títulos II, IV, V y VI del decreto 39/2008)

2. Normas de convivencia

De los mencionados derechos y deberes de los miembros de la Comunidad Escolar se deduce la obligación de cumplir todas las normas que vienen descritas en los artículos 24, 25 y 26 del decreto 39/2008, especialmente, entre otras:

- Realizar las actividades de las clases y respetar el ejercicio del derecho y el deber al estudio.
- Ser puntual tanto a la entrada como en los cambios de clase.
- Asistir al centro con regularidad y permanecer en él hasta el final de la jornada escolar.
- Disponer todos los días del material escolar necesario.
- Asistir al Instituto con la higiene adecuada.
- Respetar a todos los miembros del centro y sus pertenencias.
- Mantener el orden en las clases y en los períodos entre clase y clase, evitando gritos y carreras por los pasillos.
- Resolver pacíficamente los conflictos.
- Respetar las instalaciones y los materiales del centro.
- Mantener limpias todas las dependencias del Instituto.
- Abstenerse de usar durante las clases materiales o aparatos, incluidos los electrónicos, que no hayan sido expresamente autorizados por los profesores a cargo de la clase.
- Respetar toda la legislación vigente en cuanto a consumo de tabaco, alcohol y otras sustancias.
- Comunicar cualquier situación que suponga una amenaza para la integridad física o psíquica de las personas que conviven en el Instituto.

3. Incumplimiento de las normas de convivencia

El incumplimiento de cualquiera de las normas anteriores, especialmente el derivado de las conductas tipificadas en los artículos 35 y 42 del decreto 39/2008, podrá ser objeto de las medidas correctoras o disciplinarias previstas en los artículos 36 y 43 del mencionado decreto.

3.1. Se entenderá que se ha incumplido alguna norma de convivencia cuando algún profesor/a registre un parte disciplinario en su Unidad Personal de Gestión Docente o cuando la Jefatura de Estudios considere que se ha producido tal incumplimiento después de recibir por escrito alguna comunicación firmada remitida por cualquier miembro de la Comunidad Escolar.

3.2. Específicamente, la expulsión de cualquier clase deberá ir acompañada automáticamente de un parte disciplinario.

3.3. La acumulación de partes por un mismo alumno podrá suponer la toma de medidas correctoras de su conducta.

3.4. Con objeto de favorecer la participación de las familias en las tareas educativas y hacer efectivo el principio genérico de la mediación, el Director o el Jefe de Estudios por delegación, tratarán de consensuar con los padres o tutores de los alumnos las medidas correctoras del incumplimiento de las normas.

3.5. En cualquier caso, tanto la aplicación de las sanciones y su gradación como los procedimientos de comunicación se atenderán a lo dispuesto en los artículos 29, 30, 31, 32, 43 y 44 del decreto.

3.6. En caso de incumplimientos graves o reiterados de las normas o cuando no exista consenso entre la dirección del Instituto y la familia, podrá incoarse expediente disciplinario tal y como se regula en los artículos 45, 46, 47, 48 y 49 del decreto.

4. Control del absentismo

4.1. El control de la asistencia a clase será llevado a cabo por los profesores y quedará registrado en el Sistema de Gestión Docente.

4.2. Las faltas y las incidencias disciplinarias de los alumnos serán comunicadas periódicamente a sus padres o tutores por correo ordinario, por Internet o por SMS según elijan.

4.3. La entrada de los alumnos al Instituto se realizará puntualmente al principio de la mañana o de la tarde a la hora de comienzo de las clases. Cinco minutos después de dicha hora se cerrará la puerta de acceso al centro.

4.4. La incorporación extraordinaria y debidamente justificada en otro momento deberá ajustarse al horario de comienzo de las sucesivas clases.

4.5. Sin autorización expresa de los padres o tutores, ningún alumno menor de edad podrá abandonar el centro en horas lectivas bajo ningún concepto. El incumplimiento de esta norma constituye una falta grave.

4.6. Las faltas de asistencia deberán justificarse ante el tutor/a del grupo al que se halla adscrito el alumno/a.

4.7. En aplicación de lo previsto en el artículo 33 del decreto 39/2008, se establece que la acumulación de un 25% de faltas injustificadas registradas sobre el total de horas lectivas de una materia hace imposible la aplicación del carácter continuo de la evaluación. En tal caso la evaluación de la materia se realizaría mediante un examen escrito en cada evaluación en que incurra tal circunstancia.

4.8. El Instituto intentará participar activamente en cuantos planes de Control del Absentismo promuevan las autoridades educativas locales, autonómicas o estatales.

5. Actividades extralectivas

5.1. Las actividades complementarias de carácter recreativo, cultural o deportivo programadas por los profesores, los departamentos o la dirección del Instituto tendrán finalidad educativa y serán actividades de obligado cumplimiento, sometidas a las mismas normas que el resto de las actividades.

5.2. La no asistencia sin causa justificada a alguna de tales actividades programada dentro del Instituto será considerada como una falta injustificada.

5.3. La no autorización de los padres o tutores de los alumnos a una actividad desarrollada fuera del Instituto que implique la suspensión de las clases ordinarias deberá ser justificada documentalmente. En tal caso, el alumno permanecerá bajo la custodia de sus padres o tutores fuera del Instituto.

5.4. Las actividades que no impliquen pernocta a desarrollar fuera del Instituto y programadas para un grupo deberán contar con la asistencia mínima de 2/3 del grupo. En caso contrario, podrán ser suspendidas.

5.5. Cuando los padres o tutores no puedan, por causas económicas justificadas, sufragar el importe de las actividades que requieran desembolso, lo comunicarán para tratar de tomar medidas que permitan la participación de los alumnos en la actividad.

6. Protocolo de actuación de los profesores de guardia

a) Guardias de clase:

- La Jefatura de Estudios anotará en el *parte de faltas*, sito en el cuerpo de guardia, entre el aula 109 y 110, las incidencias que conozca y que sean relevantes para una mejor realización de la guardia. En este sentido, los profesores que no puedan asistir a sus clases tienen la obligación de comunicar lo antes posible esta circunstancia al Jefe de Estudios.
- La guardia comienza informándose por el *parte de faltas e incidencias* de las posibles ausencias de compañeros u otras circunstancias que hagan necesaria la intervención de los profesores de guardia.
- En un primer momento el objetivo de la guardia será detectar las faltas de asistencia del profesorado y anotarlas en el parte de faltas diario situado encima del armario de guardias. Para que este objetivo se cumpla lo más rápidamente posible, los profesores de guardia, que forman un equipo para todo el curso escolar, recorrerán las dos plantas del edificio y el patio.
- Los grupos de ESO sin profesor siempre han de estar acompañados por algún profesor de guardia en el aula en el que les correspondería la clase. El profesor de guardia anotará las faltas de asistencia de los alumnos y orientará las actividades docentes y didácticas del grupo, pudiendo utilizar el material recreativo disponible en los armarios de guardia.
- Los grupos de Bachillerato y Ciclos pueden ir libremente a la Biblioteca o la Cantina, aunque siguen bajo la autoridad de los profesores de guardia.
- La guardia dura todo el periodo de clase. En este sentido, en cualquier momento, el profesorado de guardia tiene la obligación de interesarse por cualquier alumno que esté fuera de clase, y, si es necesario, tomar las medidas que juzgue oportunas para garantizar el orden y un mejor funcionamiento del centro.
- Es obligación del profesor de guardia anotar en el parte habilitado para ellos los nombres de los alumnos expulsados de clase y recopilar los partes de los profesores que han tomado la medida transitoria de expulsión. Ningún alumno podrá ser expulsado sin el parte correspondiente.
- Excepcionalmente cuando haya menos profesores de guardia que sustituciones a cubrir, se podrán juntar varios grupos en un aula, en el salón de actos o en el patio. En este último caso se avisará a los profesores de Educación Física para que tomen las medidas que consideren con tal de no perturbar las clases de esa materia.

b) Guardias de recreo:

- La función de la guardia de recreo tendrá como objetivo general velar por el buen comportamiento de los alumnos durante el período de recreo. Durante el recreo los alumnos sólo pueden estar en el patio, la cantina o la biblioteca, en este último caso a cargo del profesor encargado de la Atención a la Biblioteca durante ese período.
- Desde el comienzo de la guardia de recreo, uno de los profesores, ya asignado, velará por el uso correcto y adecuado de los aseos.
- El resto de los profesores de guardia de recreo velarán para que los alumnos no se queden en aulas, pasillos ni vestíbulo de entrada. Una vez desalojados los alumnos del edificio, uno de los profesores vigilará el patio y otro vigilará la puerta de acceso del patio al vestíbulo.

c) Guardia de Biblioteca:

- Cuando no haya un profesor responsable en la Biblioteca, ésta permanecerá cerrada.
- En todos los recreos hay asignado profesor de guardia de biblioteca. Podrán permanecer en la biblioteca estudiando o consultando información todos los alumnos que lo deseen y cumplan las indicaciones del profesor de guardia.
- Los alumnos de Bachillerato y Ciclos podrán acudir a la Biblioteca cuando falte su profesor.

- Excepcionalmente y en caso de que haya muchos grupos sin profesor, los profesores de guardia de biblioteca deberán ayudar a sus compañeros con guardia de clase.

7. Protocolo sanitario

7.1. En la Conserjería del Instituto habrá un botiquín de primeros auxilios.

7.2. Bajo ningún concepto se suministrará a ningún alumno menor de edad ningún tipo de medicamento de ingestión oral o inyectable.

7.3. En caso de indisposición o accidente leve de algún alumno menor de edad se avisará telefónicamente a sus padres o tutores para que le recojan en el Instituto o autoricen expresamente su salida, autorización que quedará anotada en un registro habilitado al efecto.

7.4. En caso de accidente grave, a juicio de alguno de los profesores de guardia, se avisará al SAMU para el traslado de la persona accidentada a un centro de atención médica urgente y se tratará de localizar a los padres o tutores para que se personen lo antes posible en el centro médico.

8. Plan de emergencia

8.1. Las salidas de emergencia y las rutas para acceder a ellas en caso de siniestro estarán señalizadas.

8.2. Anualmente se realizará un ejercicio de simulacro de evacuación que incluirá una tutoría para explicar el protocolo de comportamiento en tal caso.

9. Información a la Comunidad Escolar

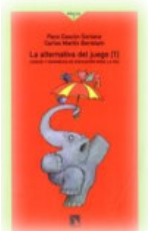
El tablón de anuncios oficial para realizar comunicaciones o informaciones generales a la Comunidad Escolar será la página web del Instituto, sin que ello suponga en ningún caso la supresión o menoscabo de los procedimientos que establecen la ley de Procedimiento Administrativo, la ley de Protección de Datos o lo que establezcan las leyes, decretos, órdenes o convocatorias concretas de las administraciones públicas.

Annex II: Relació de llibres sobre convivència, acció tutorial, resolució de conflictes, control i gestió de la disciplina a l'aula.

- **Resolución de conflictos en el aula**
Autor: Joan Vaello
Editorial: Santillana
- **Cómo dar respuesta a los conflictos. La disciplina en la enseñanza secundaria**
Autor: G. Casamayor i altres
Editorial Graó
- **Conflicto en el modelo escolar. El modelo del alumno ayudante como estrategia de intervención educativa**
Autora: Isabel Fernández i altres
Editorial: Catarata
- **Obtenga el sí. El arte de negociar sin ceder.**
Autor: Robert Fisher i altres
Editorial: Gestión 2000.com
- **Conflictos en los centros educativos. Cultura organizativa y mediación para la convivencia.**
Autor: Jesús Viñas
Editorial: Graó

CASCÓN SORIANO, F. (2004). *Educación en y para el conflicto*. En:
<http://www.unesco.org/youth/Spanish/edconflicto.pdf>

La alternativa del juego – I (1997)

CASCÓN SORIANO, F.; MARTÍN, Carlos (1997) *La alternativa del juego I*.
Madrid: Los libros de la Catarata. 256p.

La alternativa del juego – II (1997)

CASCÓN SORIANO, F.; MARTÍN, Carlos (1997) *La alternativa del juego II*.
Madrid: Los libros de la Catarata. 288p.

Prepuestas y experiencias educativas para mejorar la convivencia

Propuestas y experiencias educativas para mejorar la convivencia.

CARUANA Agustín y cols.
CEFIRE Elda, 2006. 348p.

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÒ

IES LLOIXA

Avgda Comtat de Fabraquer,
1 - 03550 - Sant Joan 'Alacant
Tel. 965656396 Fax 965656551
<http://www.ieslloixa.com>
03010429@centres.cult.gva.es

Tiempo de Mediación.
BOQUÉ TORREMORELL, Mª Carmen
Edita: Dirección General de Participación y Solidaridad en la Educación.
Sevilla, 2005.

Ser persona y relacionarse. Habilidades cognitivas y sociales, y crecimiento moral.
SEGURA MORALES, Manuel,
Edita: NRCEA

Annex III: Sol·licitud d'intervenció en cas de conflicte entre dos o més alumnes

SOL·LICITUD D'INTERVENCIÓ EN CAS DE CONFLICTE ENTRE DOS O MÉS ALUMNES

Motiu de la demanda:

.....
.....

Breu descripció dels fets observats:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Nom i paper dels protagonistes:

Protagonista 1:

Protagonista 2:

Altres protagonistes (si els haguera):

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Signat per:

Al Vicedirector/-a del I.E.S. LLoixa
Sant Joan d'Alacant,.....dede20

Una vegada fetes les indagacions pertinents, es decideixen les actuacions següents:

Desestimar la sol·licitud
Obertura d'expedient [En cas de falsos testimonis]

Obertura d'expedient als protagonistes
[Cas d'agressió puntual o baralla]
Expulsió cautelar
Intent de mediació entre les parts

Intent de mediació entre les parts
Disputes entre alumnes
Creuament d'insults
Rumors perjudicials que els enfronten
Fer malbé algun objecte propietat d'un altre
Greuges o ofenses públiques
Altres:

Aplicació del mètode PIKAS (cas d'assetjament)

Traslladar el cas a la Comissió de Convivència

Observacions:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Annex IV

RECOLLIDA D'INFORMACIÓ EN CASOS DE MALTRACTAMENT I/O ASSETJAMENT ENTRE COMPANYS/ES

I. ORIGEN DE LA SOL·LICITUD:

Família Alumne/a Companys/es
Tutor/a Professorat Orientador/a Altres:

II. DADES DELS PROTAGONISTES:

	Cognoms i nom	Grup	Edat
Víctima			
Agressor/a principal			
Agressor 2			
Agressor 3			
...			

III. Tipus DE MALTRACTAMENT

Tipus de Maltractament	Sí	No	D.V.	M.V.
Donar empentes, donar colps de puny i/o de peu				
Amençar, intimidar, fer xantatge				
Robar o fer malbé les seues coses				
Insultar-lo/la, anomenar amb malnoms				
Humiliar-lo/la, posar-lo/la en ridícul, burlar-se				
Difondre rumors sobre ell/ella				
Malmesclar-lo/la amb algú				
No deixar que participe en les activitats i jocs del grup, excloure'l/-la socialment, aïllar-lo/la				
Fer-li el buit, fer com si no estiguera				
Assetjament sexual				
Altres:				

D.V.: De vegades, ocasionalment

M.V.: Moltes vegades, sovint, quasi a diari.

Annex V - Mètode Pikas

Objectiu del Mètode.

Es proposa que els protagonistes de l'assetjament, tant víctimes com agressors, prenguen consciència a través d'entrevistes individuals de la situació en què estan participant i de la necessitat de deturar-la.

A l'aplicació del mètode hi ha tres etapes ben diferenciades:

1a Etapa: Entrevistes individuals amb cadascun dels protagonistes. Es comença pel agressor principal i es continua per la resta d'agressors (si els haguera) participen o no directament en l'agressió. Es finalitza amb la víctima. Aquestes entrevistes no han de durar més de 10 minuts.

2a Etapa: Entrevistes de seguiment amb cadascun dels protagonistes (al voltant de 3 minuts). En aquesta segona etapa poden participar també persones properes a la víctima (companys de classe, alumnes amb qui es relaciona al pati a l'hora dels esplais, alumnes amb qui coincideix en el trajecte d'anada i tornada de sa casa al centre, ...). Els agressors han de saber que està fent-se també el seguiment amb aquestes persones, però en cap cas han de conèixer la seua identitat ja que es perdria part de la seua efectivitat (és una mesura dissuasòria; els agressors no saben qui els vigila).

3a Etapa: Encontre en grup de tots els protagonistes (no ultrapassar la mitja hora).

El temps de duració entre cada etapa és d'una setmana encara que entre la segona i la tercera pot ser convenient allargar-lo a dues o tres setmanes per assegurar-nos que el problema està realment resolt.

Condicions prèvies d'aplicació

... sobre la informació:

Abans de començar les entrevistes convé recaptar tota la informació possible sobre els fets de l'acaçament. Respecte a la víctima, s'imposa parlar amb el seu tutor/a, amb els companys del grup a què pertany, amb els companys amb qui està a l'hora de l'esplai, amb els companys amb qui ve i torna de casa a l'institut i qualsevol altra persona que haja vist o conega els episodis d'assetjament.

- Convé també obtenir tota la informació possible sobre els agressors i el grup que el dona suport, qui exerceix el paper de líder i quins de sequaços, el tipus de relació que mantenien anteriorment amb la víctima i qualsevol altra informació que considerem rellevant per a resoldre el cas.

... sobre el lloc:

- Les entrevistes s'han de realitzar en una mateixa habitació sense interrupcions.
- S'ha de tenir cura en la disposició i col·locació dels seients triant cadires d'igual altura i disposades unes respecte les altres formant un lleuger angle. Evitar seure ningú davant d'una porta o finestra que pugua distreure la seua atenció.

... sobre el professorat que l'aplica:

- L'èxit del mètode depèn de si el professor/a que es responsabilitza de les entrevistes segueixca o no el guió proposat.
- El professor no ha de jutjar mai ni a agressors ni a víctima, i ha de mantenir amb ells una actitud neutral. Si està enutjat o comença a sentir ira o menyspreu pel xicon o xicona que té segut/uda davant, ha de donar immediatament per finalitzada la entrevista i la seua intervenció en tot l'assumpte.
- El professor que s'implique en les entrevistes ha de ser sempre el mateix en les tres etapes de la intervenció.
- És necessari remarcar que cal entrenament per usar el guió del Mètode Pikas amb eficàcia. De vegades el professor no sap aguantar els silencis i comença a fer massa preguntes. No ha de ser així. Com hem dit abans, el mètode funciona en la mesura que qui l'aplica s'ajusta al guió.

... sobre la coordinació:

- S'entrevistarà en primer lloc als agressors un a un, començant pel principal o líder, i s'acabarà per la víctima.
- Ha d'haver coordinació entre el professor que realitzarà les entrevistes, els professors dels alumnes que seran entrevistats i el/els conserges que aniran a buscar-los a l'aula.
- A l'hora de l'entrevista, sense previ avís i amb el permís dels professors corresponent, el conserge traurà a cada un dels protagonistes de la seua aula i els conduirà al lloc on es realitzaran les entrevistes.
- El conserge, en cap moment informará els alumnes de les raons pels quals han sigut trets de classe.
- Les primeres entrevistes (les de la primera etapa) han de fer-se consecutivament i si és possible en un sol període lectiu.
- Cal evitar que els membres del grup d'agressors puguen parlar entre ells abans de finalitzar aquesta primera ronda d'entrevistes. Als conserges caldrà donar-los instruccions molt precises en eixe sentit en el cas que hagen de traure diversos alumnes d'una mateixa aula.

Guió (per al professor) entrevistes de la primera etapa

Amb els agressors

És important que el professor que va a dur a cap l'entrevista estiga relaxat abans d'iniciar la sessió. Quan entre l'agressor/a cal mirar-lo/a directament als ulls i convidar-lo/a a seure al seu lloc.

Després, seguirà el següent guió:

2. "M'agradaria parlar amb tu perquè he sentit que ...(nom de la víctima) està tenint problemes". Una altra alternativa és: "M'agradaria parlar amb tu perquè he sentit que has estat ficant-te amb ...(nom de la víctima)."
 3. "Què penses/saps sobre açò que t'he esmentat?"
 4. "D'acord, ja hem parlat suficient sobre el tema".
 5. "Què podem fer, què suggereixes, què se t'acudeix que podríem/podries fer per a ajudar a ...(nom de la víctima) o acabar amb aquest problema?"
 6. "Això està bé. Ens tornarem a veure la setmana que ve i ja em contaràs com t'ha anat".
- Aquest diàleg ha de servir per a arribar a possibles solucions que milloren la situació de la víctima (a banda de les que haja pres el centre de forma preventiva: vigilància de víctima i agressors als llocs i moments que sol produir-se l'assetjament, etc). Es tracta que els propis agressors, de forma individualitzada, prenguen consciència del mal que estan ocasionant-li i veguen la necessitat d'ajudar-la i que cesse l'assetjament. És molt important que siguen els agressors els qui aporten les seues pròpies solucions i els qui es comprometen a modificar la seua conducta i a col·laborar en canviar la dels altres agressors.
 - Els suggeriments aportats i/o els compromisos contrets pels alumnes seran objecte de seguiment en les entrevistes que es duguen a terme durant la segona etapa . És per això que cal tenir-los per escrit per poder recordar-los-els.
 - Els compromisos han de ser fàcils de verificar i s'han de referir a conductes fàcilment observables. A més, han de ser coses la realització de les quals depenga única i exclusiva d'ells, i per tant, no poden implicar a terceres persones.
 - En la primera entrevista convé que no es comprometen a moltes coses, que només ho facen en allò que estan segurs que van a ser capaços d'acomplir. En entrevistes successives, i si es creu convenient, ja hi haurà ocasió d'ampliar els compromisos.
 - Una vegada conclusa l'entrevista, el conserge acompanyarà l'alumne de nou a classe i anirà a buscar al següent perquè baixi amb ell. Els alumnes han d'anar sempre acompanyats i s'ha d'evitar que existisca comunicació alguna entre els agressors mentre duren aquestes primeres entrevistes, ni fora ni dins de l'aula.
 - Aquest guió s'ha de repetir amb tots i cadascun dels agressors.

Dificultats amb què ens podem trobar

Pot donar-se el cas que l'alumne es negue a parlar, o que intente negociar o que no vulga cooperar de cap de les maneres. Si veiem que l'entrevista està anant malament i no podem reconduir-la el millor és interrompre-la dient: "D'acord. Crec que ho deixarem per hui. Et veuré el pròxim dia ... (se li dóna una cita per a una nova entrevista i es continua amb les que queden pendents)".

A continuació es presenten les dificultats més típiques amb que es podem trobar i algunes possibles eixides o solucions per a l'entrevistador:

- L'alumne no coopera: esperem en silenci fins que parle. Si després d'uns minuts no ha dit res podem dir-li: "Sembla que hui no vols parlar. Potser siga millor que hi tornes ja a la teua classe". Aleshores, de vegades, comencen a parlar. Si no ho fan, com ja hem dit abans, se li dóna una cita per a una nova entrevista.
- No se li acudeixen solucions. Cal donar-los temps per a pensar, No hem de tenir por als silencis ni mostrar-nos incòmodes davant d'ells. Si veiem que no hi arriben a cap solució podem suggerir-los alguna, però sempre demanant-los permís per fer-ho: "Jo tinc una idea, ¿t'agradaria escoltar-la?"
- Si l'alumne ofereix una solució impossible o ridícula, no l'hem de rebutjar de primeres. Preguntem-li: "Tu creus que realment això resoldria el problema?" o "Si això passara, pararia l'assetjament?"
- Si aporta una solució que depèn d'altres persones no s'ha de negociar. Se li comenta: "Jo em referia a alguna cosa que pogueres fer per tu mateix, sense implicar a terceres persones".
- Si nega la seua participació en els fets ("Jo no tinc res a veure amb això"). Aleshores hem de donar marxa enrere i tornar a parlar, pausadament i serenament, de la situació que està patint la víctima, del context on es produeix l'assetjament, ... Al menor signe d'admetre la seua participació, encara que siga com a espectador, tornar al guió establert.
- Si fa contínues al·lusions a la conducta de la víctima (que ell qualifica de provocadora) per justificar la seua pròpia (d'alguna manera ell pensa que la víctima es mereix el que li passa) no s'ha de rebutjar la seua ira, fúria o frustració contra la víctima. Hem d'acceptar els seus sentiments, però també fer-li entendre que la víctima està passant-ho molt malament i que segurament si ell es trobara en la seua mateixa situació també voldria que algú l'ajudara.

Amb la víctima: El mètode distingeix entre víctimes passives i provocatives:

El cas de la víctima passiva

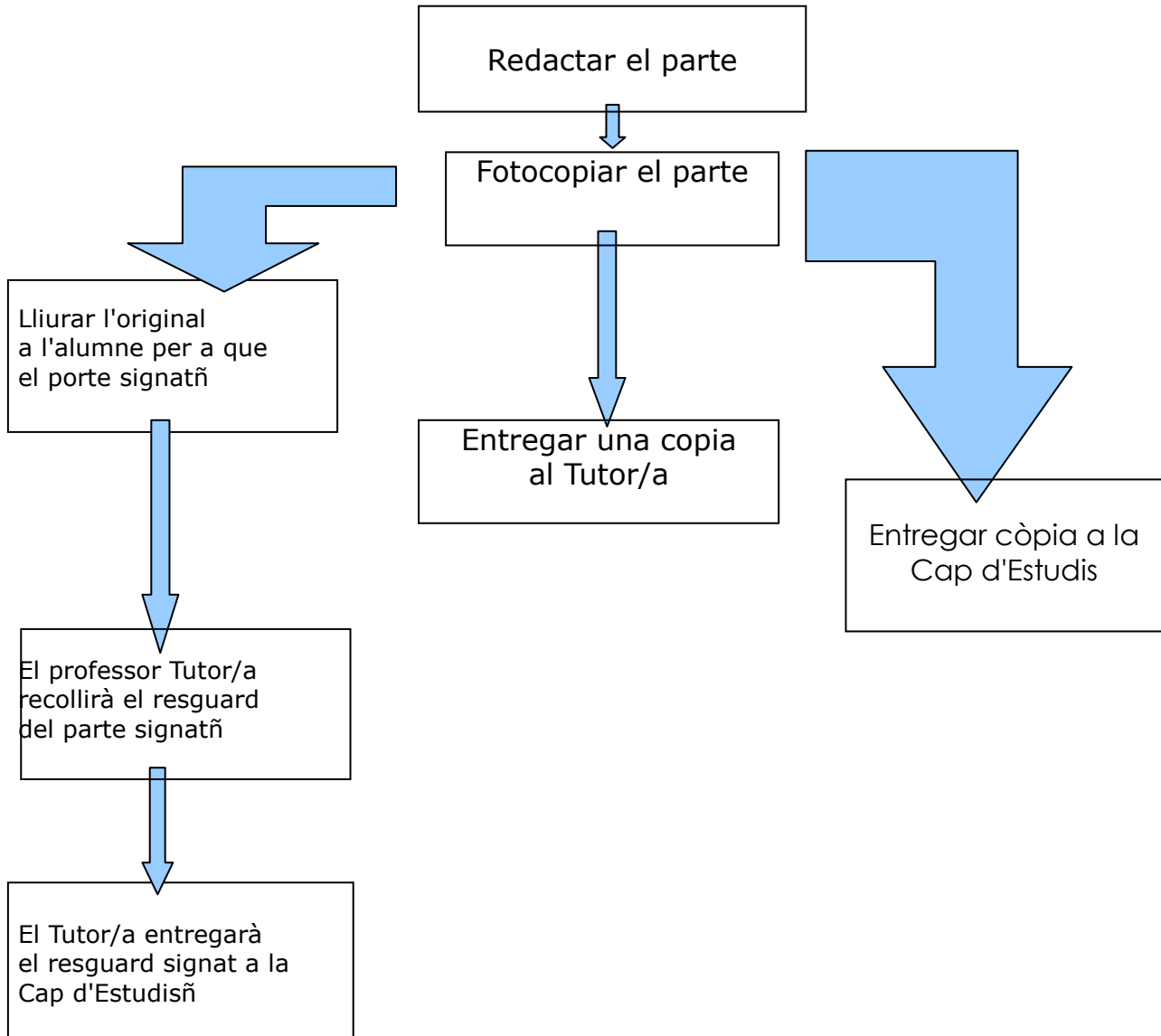
- El paper del professor és el de donar ànim i suport a la víctima.
- Se li ha de fer entendre que no ha de tenir ni por ni vergonya de contar el que li està passant ja que ell no ha fet res malament.
- Hem de ser pacients a l'hora d'escoltar i no llevar-li importància a les raons que ell dóna per explicar la seua angoixa, per molt ximples que ens hi puguen semblar ja que en cas contrari podria tancar-se en banda i deixar de contar-nos res més.
- Al llarg de l'entrevista hem de transmetre-li la idea que ell mateix pot fer alguna cosa per millorar la seua situació (el fet d'estar allí en eixe moment n'és una prova) evitant, per exemple, algunes actituds que poden disparar l'agressió.
- Si es creu necessari, a aquestes entrevistes es podrien afegir algunes sessions d'entrenament en conductes assertives.

El cas de la víctima provocativa

- Hem d'aconseguir que entenga que la seua pròpia conducta també ha de canviar (no sols la dels agressors).
- Hem de tenir en compte que molt freqüentment la víctima provocativa busca ser part integrant del grup agressor/ser acceptat pel grup d'agressors, buscant així algun tipus de reconeixement (augment de l'autoestima). Li hem de fer veure que aquest reconeixement el pot aconseguir per altres vies que ell haurà de descobrir i explorar. Potser siga convenient acompanyar aquestes entrevistes amb algunes sessions sobre autoconcepte i autoestima.

Annex VI: PROTOCOL PER ALS PARTES D'INCIDÈNCIES

Annex VII: INFORME D'INCIDÈNCIES

El diade.....de 20....,
l'alumne.....
del grup i curs.....va ser amonestat/da a les..... hores, durant la classe de
.....pel
professor/a....., pels
següents motius:

Conductes contraries a les normes de convivència :

	Faltes injustificades o justificades incorrectament d'assistència o puntualitat
	Actes d'incorrecció i indisciplina lleus
	Actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats del centre, en especial de les classes
	Accions que puguen ser perjudicials per a la integritat o salut dels membres de la comunitat educativa
	Negativa sistemàtica a portar el material per al desenvolupament del procés d'ensenyament i aprenentatge
	Negativa a traslladar la informació del centre als pares
	L'ús de mòbils, aparells de música i altres aparells electrònics
	Actes que impedin o dificulten l'estudi dels seus companys
	La utilització no adequada de les tecnologies de la informació i comunicació
	Incitació o estímul a cometre faltes contraries a les normes de convivència
	Negativa al compliment de mesures correctores davant de conductes contraries a les normes de convivència

Conductes greument perjudicials per la convivència del centre:

	Actes greus de indisciplina i/o injúries que sobrepassen la incorrecció o la desconsideració
	Agressió física o moral, amenaces, coaccions, vejacions, humiliacions contra qualssevol membre de la comunitat escolar
	Suplantació de personalitat, falsificació, deterioro o sustracció de documentació acadèmica
	L'hurto o danys greus en els locals, materials o documents del centre o de membres de la com. educativa
	Actes injustificats que pertorben greument el normal desenvolupament de les activitats del centre o perjudiquen greument la integritat personal dels membres de la comunitat educativa
	Introducció en el centre d'objectes perillosos i/ o substàncies perjudicials per la salut
	Grabació, publicació o difusió d'agressions o conductes contraries a les normes de convivència
	Incitació o estímul a cometre faltes que afecten greument a la convivència del centre
	Normes contraries a les de convivència si concurreixen circumstàncies de col·lectivitat o publicitat
	Negativa reiterada al compliment de mesures correctores i/ o sancions

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÒ

IES LLOIXA

Avgda Comtat de Fabraquer,
1 - 03550 - Sant Joan 'Alacant
Tel. 965656396 Fax 965656551
<http://www.ieslloixa.com>
03010429@centres.cult.gva.es

Pot informar-se sobre el comportament del seu fill/a, en el centre durant els dies i hores assignats per a la informació als pares. En tot cas, els agraïm la seua col·laboració, i els demanem que SIGNEN i tornen el present escrit a través del seu fill/a, INCLUINT EL TELÈFON DE CONTACTE:..... MOLTES GRÀCIES.

OBSERVACIONS ADICIONALS:

Signat: Professor/a

Signat: pare/mare/tutor-a

Sant Joan d'Alacant,..... dede 20.....

Annex VIII - LA MEDIACIÓ -

Es un procés de resolució de conflictes que fomenta la participació democràtica en el procés d'aprenentatge, i possibilita una solució del conflicte asumida i desenrotllada amb el compromís de les parts

La mediació és un sistema alternatiu de resolució de conflictes. És la intervenció obligatòria d'una tercera persona, que ajuda els membres de la comunitat escolar confrontats a resoldre els seus problemes. Es basa en el principi "*ningú no perd, tothom guanya*".

PRINCIPIIS

La Regulació de la convivència en el centre es basarà en els següents principis:

4. **Principi de col·laboració.** En les solucions es buscarà sempre que totes les parts del conflicte se sentin guanyadores, jo guanyo tu guanyes.
5. **Principi de Reconciliació.** Les solucions inclouran sempre mesures que facilitin la millora de les relacions malmeses entre les parts del conflicte
6. **Principi de Reconstrucció.** Les solucions inclouran mesures per tal de refer el mal causat.
7. **Principi de Prevenció.** En l'anàlisi es tindrà en compte si hi ha mesures organitzatives i generals que serveixin per disminuir l'aparició dels conflictes i que no arribin a una fase de confrontació greu.
8. **Principi de Participació.** En la solució es fomentarà la participació de totes les parts.
9. **Principi de Resolució.** Es comprovarà periòdicament que el conflicte està resolt.
10. **Principi de Respecte dels drets de tots els membres de la comunitat educativa.** Les solucions es faran en el marc del respecte als drets de tots

OBJECTIUS

- Desenvolupar una estratègia pacificadora basada en el diàleg i el respecte entre la comunitat escolar, tot aprenent a solucionar conflictes per mitjà de decisions que els involucrin directament.
- Reduir el nombre d'incidències entre els membres de la comunitat educativa, creant en el centre un ambient més relaxat i productiu, tot reduint el nombre de sancions i expulsions.
- Desenvolupar actituds cooperatives en el tractament dels conflictes al buscar junts solucions satisfactòries per ambdues parts.
- Ajudar a reconèixer i valorar els sentiments, interessos, necessitats i valors propis dels altres
- Crear la figura del mediador/mediadora que permeti formalitzar una eina més, a l'hora de resoldre conflictes, sense la necessitat de que segons quins casos passin per l'equip directiu o la comissió de convivència, oferint altres vies de solució.
- Potenciar el lideratge positiu. Desenvolupar la capacitat de diàleg i la millora de les habilitats comunicatives, sobre tot l'escolta activa.

ELEMENTS DEL CONFLICTE QUE HAN D'INCORPORAR LES SOLUCIONS

Es important que de cada conflicte incorporem alguns elements que hi estan molt relacionats:

Conflicte de relació. Normalment els conflictes comporten un problema de relació, de pèrdua de confiança, que cal afrontar. Caldrà també analitzar com afecta i a qui, ja que en les solucions es interessant que hi hagi totes les parts afectades.

Conflicte de rendiment. Cal preveure que un dels efectes del comportament inadequat, i molt sovint una de les causes es el propi rendiment acadèmic.

Conflictes de poder. Una de les parts del conflicte es sovint els propis acords de convivència que el centre s'ha donat. Sovint un dels rols del professorat es representar al centre. Cal vetllar perquè a més dels drets individuals quedin defensats els interessos col·lectius, que no són més que la suma de cada un dels drets de les persones que formem part del centre.

Conflictes d'identitat o personals. No es possible deslligar els conflictes de les persones que hi intervenim. Per tant en la solució vetllarem per abordar o ajudar a les persones que hi intervenen. Aplicarem el principi de durs amb el problema i suaus amb la persona.

MECANISMES DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES UTILITZANT LA CULTURA DE LA MEDIACIÓ

La resolució de conflictes es concreta en les actuacions a realitzar en cada fase de la seva evolució.

1.- Fase prèvia: conflicte latent

Prevenició dels conflictes

Les normes de convivència i la prevenició de situacions conflictives són les mesures habituals del centre. D'altra banda també el tractament inicial dels problemes evita que després se'n deriven de més importants, fruits de la pròpia evolució del conflicte.

Els tutors i els professors per tal de prevenir els conflictes actuaran amb els grups d'alumnes amb les mesures següents:

a) Informant als alumnes:

- Sobre les normes de funcionament del centre i sobre els drets i deures dels alumnes i professors.
- Sobre els mecanismes per la resolució de conflictes
- Sobre la naturalesa dels conflictes possibles
- Sobre processos de mediació

b) Proposant i fomentant la participació de l'alumnat en:

- La definició de normes pròpies
- En la resolució de conflictes.
- En la millora de la comunicació.
- En l'avaluació sobre el clima escolar i en la proposta de millores.

c) Treballant l'aprenentatge de

- Habilitats cognitives de pensament.
- L'expressió de sentiments i emocions.
- Habilitats i tècniques de comunicació.
- Simulació i aprenentatge de tècniques de mediació, negociació i resolució de conflictes.

2.- Fase de confrontació.

La gestió de la crisi.

No sempre podem evitar l'aparició de moments on es posa de manifest de forma més o menys intensa el conflicte. Es manifesta en desajustaments conductuals que són més o menys greus depenent de la situació, de la reiteració, de la intensitat, i del grau de interrupció de la dinàmica general de la classe.

Entre d'altres podem destacar:

- Agressions físiques a les persones o a les seves coses....
- Abusos diversos, intimidacions i vexacions....
- Agressions verbals, insultar, contestar de mala manera, atac a punts febles, fer comentaris racistes....
- Agressions socials, desqualificacions, humiliació, exclusió, aïllaments,
- Agressions indirectes quan s'indueixen a agredir a un tercer....
- Manca de col·laboració manifesta en les tasques acadèmiques....

Donat que no es pot tractar totes les dimensions del problema sense una interrupció de la classe, al nostra centre es proposa el següent procediment:

1. Avís a l'alumne o alumnes, si reaccionen immediatament, es continua la classe.
2. Si hi ha reiteració cal que el professor:
 - a. Indica a l'alumne o alumnes la separació física del grup dins o fora de l'aula.
 - b. El centre tindrà previst un espai on els alumnes puguin ser apartats (possibles "aules de convivència")

- c. En el moment que es apartat l'alumne descriu (verbalment o per escrit) el conflicte en els termes de:
- Descripció del conflicte (fets ocorreguts)
 - Descripció de les parts en conflicte
 - Explicació de sentiments
 - Explicació dels interessos que es pretenia
 - Justificació de la posició que ha pres.
3. Si l'alumne no en fa cas, es planteja l'aplicació de normes disciplinàries en relació a prendre mesures de desintegració de l'aula o del propi centre quan les conductes son greus i reiterades.
4. Al final de la classe s'ha de passar informació al tutor per tal que si ho considera convenient en segueixi el procediment en la fase de negociació

3.- Fase de negociació

Es tracta d'un treball formalitzat entre el tutor i l'alumne o alumnes per tal de buscar solucions a les situacions conflictives que s'han presentat

El treball individual del tutor amb l'alumne o alumnes es considerarà d'acord amb els criteris de:

- Gravetat de les conductes conflictives.
- Reiteració de conductes.
- Oportunitat del treball a realitzar
- Priorització en funció de les possibilitats de temps.

Si el centre determina un programa de mediació entre alumnes, es crearan figures de mediadors que alternativament al professorat faran les tasques que a continuació es detallen:

Apartat 3.1 Condicions a tenir en compte.

- tenir clar l'objectiu a treballar
- no generalitzar i plantejar problemes generals
- tenir expectatives positives en la comunicació
- posar-se en la situació de l' alumne
- orientar la comunicació a la solució
- escollir el moment i la situació adequada
- crear l'ambient comunicatiu afavoridor

Apartat 3.2 El tutor plantejarà el treball en quatre fases i es vetllarà que no es passi endavant sense haver esgotat cada fases:

• **Explica-m'ho**

En aquesta fase es buscarà la màxima informació del problema: fets, antecedents, sentiments, valors, interessos, justificació, posició presa...

▪ **De què tractem**

En aquesta fase es centrar els problemes bàsics que cal resoldre:

- Aconseguir versió consensuada del conflicte
- Explorar interessos possibles comuns
- Concretar els punts per desbloquejar el conflicte
- Tractar primer punts més fàcils per tal d'obtenir confiança i interès

• **Recerca d'alternatives**

Els alumnes plantejaran possibles solucions i alternatives i en destacaran les avantatges i els inconvenients per tal d'aconseguir :

- Reconciliació: Refer les relacions malmeses
- Rehabilitació – Reconstrucció: assumir les conseqüències de la conducta
- Resolució.- Comportament alternatiu adequat.

Es bàsic determinar el que s'està disposat a fer i el que demanen l'altre part. Cal valorar les diferents alternatives

• **Arribada d'acords**

Es concretaran acords basats en comportaments concrets

- Els acords han d'incloure que, com, quan , amb qui.....

- Afirmatius.
- Possibles i controlables
- Disposar de recursos per realitzar-los
- Amb unes fites intermèdies
- Establir mecanismes de control i regulació
- ser ecològics i reunir propostes de reconciliació, rehabilitació i resolució
- Es redactarà l'acord per escrit, es signarà i es donarà a conèixer, si s'escau als pares de l'alumne.
- No s'acceptarà cap acord basat en voluntats

4.- Fase de resolució

Es plantejarà un seguiment dels compliments, dels acords i si es constata que no es resol es tornarà a plantejar la situació. Així es concretarà en:

- a) determinació de contactes de seguiment i valoració i verificació del comportament alternatiu positiu.
- b) la periodicitat anirà disminuint d'acord amb la comprovació del canvi fet

ORGANITZACIÓ:

Els centres dins de l'àmbit de la seua autonomia organitzativa, podran constituir equips de mediació o de tractaments de conflictes. Els components d'estos equips seran docents del mateix centre i rebran la formació necessària per a la realització d'esta tasca.

Annex XIX - QÜESTIONARI SOBRE CONVIVÈNCIA

LA MEUA VIDA EN L'INSTITUT

Adaptat del qüestionari de Sharp, Arora, Smith i Whitney, 1994

Sóc una xica

Sóc un xic

Assenyala amb una creu si les accions d'este qüestionari et van ocórrer en l'última setmana i la seua freqüència.

Durant esta setmana un altre company/a	mai	una vegada	més d'una
1. Em va ajudar amb els deures			
2. Volia que em ficara amb un altre company/a			
3. Me va mirar amb mala cara			
4. Va fer que em ficara en embolics			
5. Em va ajudar a portar les meues coses			
6. Va parlar amb mi sobre els seus interessos			
7. Em va fer fer coses que jo no volia fer			
8. Va compartir quelcom amb mi			
9. Em va fer una jugada			
10. Es va ficar amb mi			
11. Em va donar capons			
12. Es va burlar de mi			
13. Em va amenaçar de xivar-se a altres o als professors			
14. Va ser amable amb mi			
15. Es va ficar amb la meua família			
16. Em va insultar			
17. Em va intentar trencar quelcom			
18. Em va robar quelcom			
19. Em van deixar quelcom prestat			
20. Em va tirar les culpes de quelcom que jo no havia fet			
21. Em va acompanyar part del camí a casa			
22. Em va explicar quelcom i estudiem junts			
23. Es va burlar i em va fer mal			
24. Es va riure de mi			
25. Em van deixar estar en el seu grup			

